

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte - Nicolae Gordilă,

judecătorii - Constantin Alerguș, Ion Guzun,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Găină Natalia în numele inculpatului Rotari Ion și partea vătămată Postolachi Veronia prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui

Rotari Ion XXXXX, născut la XXXXX, originar din or. XXXXX, domiciliat în or. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 23.05.2017-30.06.2017;

instanța de apel: 14.11.2017-19.01.2018;

instanța de recurs: 02.05.2018-25.07.2018.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 30 iunie 2017, adoptată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Rotari I. a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, ceea ce constituie 3 000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Postolachi V. a fost admisă în principiu.

A fost încasat de la Rotari I. în beneficiul statului suma de 355 lei, cu titlu de cheltuieli în legătură cu judecarea cauzei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, la 03.11.2016, în jurul orei 17²⁵, Rotari I. conducea automobilul de marca/model "Dacia Logan" cu n/î XXXXX, deplasându-se pe str. Ismail din direcția str. București spre bd. Ștefan cel Mare și Sfânt din mun. Chișinău, în timpul deplasării pe banda nr. II, în preajma stației auto amplasată în apropierea intersecției str. Ismail cu bd. Ștefan cel Mare și Sfânt din mun. Chișinău, având intenția de a preselecta banda de circulație și anume de a trece pe banda nr. I de circulație, a

ignorat din imprudență cerințele Regulamentului Circulației Rutiere (RCR), aprobat prin HG nr. 357 din 13.05.2009 și anume pct. 45. 1) lit. b), c), d), 2) precum și pct. 39. 1), 4), nu a manifestat dexteritate în conducere, nu a ținut cont de faptul că urmează să cedeze trecerea altor unități de transport care se deplasează pe banda pe care intenționa să o preseleceze, precum și nu a ținut cont de faptul că în acel moment în stația auto semnalizată corespunzător, pe banda nr. I a început deja deplasarea autocarului de rută de marca/model „Hyundai Aero” cu n/î XXXXX. Respectiv, în situația descrisă, conducătorul auto, Rotari I., a continuat deplasarea, trecând cu automobilul de pe banda nr. II spre banda nr. I, prin ce a creat pericol de accident, iar conducătorul autocarului de rută de marca/model „Hyundai Aero” cu n/î XXXXX, Munteanu N., a fost fortuit să frâneze brusc, producându-se o ușoară coleziune dintre cele două unități de transport (ușa și aripa spate dreapta a autoturismului și colțul stâng frontal al autocarului). În rezultatul acțiunilor imprudente ale conducătorului auto, Rotari I., pasagerului din autocarul menționat, Postolachi V., ca urmare a căderii pe podeaua autocarului și lovirii de scaunele și barele din apropierea sa, i-au fost cauzate diverse vătămări corporale, care conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 22.03.2017, au fost calificate ca fiind medii.

3. Împotriva sentinței a declarat apel partea vătămată, Postolachi V., care a solicitat repunerea în termenul de declarare a cererii de apel, casarea acesteia în latura penală și civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Rotari I. să fie condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la o pedeapsă echitabilă în raport cu fapta comisă și potențialul pericol social, pe care îl prezintă în mod real persoana infractorului, cu dispunerea admiterii integrale a acțiunii civile și încasarea de la Compania de Asigurări „Aliance Insurance Group” SA în beneficiul părții vătămate a sumei de 39 300 de lei, cu titlu de prejudiciu material, iar de la Rotari I. a sumei de 200 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin infracțiune.

În motivarea apelului declarat, autorul acestuia a invocat următoarele argumente:

- acțiunea civilă, înaintată în cauză, a fost admisă în principiu, însă instanța de fond nu s-a expus asupra cuantumului prejudiciului material și moral cauzat;

- partea vătămată nu a participat la examinarea cauzei în prima instanță, nefiind citată legal în ședință, a făcut cunoștință cu sentința motivată abia la 13.10.2017, or, după pronunțarea sentinței, instanța a omis să-i expedieze o copie;

- la caz, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal și a stabilit inculpatului o pedeapsă contrară legii, or, limita minimă

a pedepsei sub formă de amendă constituie 500 unități convenționale, iar maximă 3 000 unități convenționale;

- constatările instanței în privința căinței sincere a inculpatului poartă un caracter formal și nu corespund realității, or, din comportamentul inculpatului după producerea accidentului poate fi dedus că, ultimul nu a manifestat căință sinceră față de cele comise, nu a conștientizat gradul de pericol social al infracțiunii comise și consecințele negative, care au fost produse, această convingere este dictată de faptul că inculpatul, nici până în prezent, nu s-a interesat de starea de sănătate, nu a contribuit material la acoperirea cheltuielilor necesare pentru tratamentele de până și după intervențiile chirurgicale, la care am fost supusă partea vătămată, nu a propus niciun ajutor, astfel, dând dovadă de indiferență totală și o atitudine disprețuitoare față de ea și suferințele sale fizice și psihice, astfel, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă și nu și-a atins scopul consfințit de lege;

- instanța de fond urma să se expună și asupra cuantumului prejudiciului material și moral, cauzat prin acțiunile infracționale ale inculpatului, or, instanța incorect a ajuns la concluzia de a dispune admiterea acțiunii civile în principiu, fără a da o apreciere probelor prezentate în susținerea pretențiilor înaintate;

- inculpatul a demonstrat că, nu are conștiință civică (nu s-a arătat la spital, nu și-a propus ajutorul uman) și nici responsabilitate pentru viața și sănătatea altor oameni. *Dacă, pentru inculpat și pentru instanță, infracțiunea e mai puțin gravă, pentru apelantă patru luni la pat, cinci luni de internări prin spitale, trei intervenții la coloană sunt foarte grave.* De aceea, inculpatul urmează să-și asume consecințele și prejudiciile înaintate, odată ce și-a recunoscut vina;

- instanța de judecată urma să se expună în mod obligatoriu privind admiterea sau respingerea încasării din contul inculpatului a sumei de 2 00 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, să-i dea o apreciere.

4. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2018 apelul declarat a fost admis, inclusiv din oficiu, casată parțial sentința, în partea soluționării acțiunii civile, cât și în privința încasării cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost dispusă încasarea în beneficiul lui Postolachi V. în mod solidar de la Rotari I. și Compania de Asigurări „Aliance Insurance Group” S.A. a sumei de 39 300 lei, cu titlu de prejudiciul material și sumei de 7 000 lei din contul lui Rotari I., cu titlu de prejudiciu moral.

Solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată, în sumă de 355 lei, a fost respinsă.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

5. Reieșind din prevederile art. 400 alin. (1), (3), 402 alin. (1), 403 alin. (1) 404 alin. (1) Cod de procedură penală și studiind materialele dosarului, instanța

de apel a considerat, că apelul părții vătămate este depus în termenul legal, pe motiv că aceasta nu a recepționat în termen sentința contestată.

Instanța de apel verificând motivele recursului în ceea ce privește individualizarea pedepsei, a constatat că, de fapt partea vătămată consideră că, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă și nu și-a atins scopul consfințit de lege, însă nu au fost invocate careva temeieri și motive de stabilire inculpatului a unei alte pedepse, or, conform intimei convingeri a instanței de judecată, pedeapsa aplicată acestuia este echitabilă și satisface scopul pedepsei penale.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, instanța de fond justificat a considerat că, corectarea inculpatului este posibilă fără stabilirea acestuia unei pedepse privative de libertate.

În continuare, luând o concluzie referitor la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată în prezenta cauză, instanța de apel a reținut ca fiind justificate argumentele părții vătămate precum că, inculpatul nici până în prezent, nu s-a interesat de starea de sănătate, nu a contribuit material la acoperirea cheltuielilor necesare pentru tratamentele de până și după intervențiile chirurgicale, la care a fost supusă, nu a propus niciun ajutor, astfel, dând dovadă de indiferență totală și o atitudine disprețuitoare față de ea și suferințele sale fizice și psihice, deși a fost recunoscut vinovat în comiterea accidentului rutier.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a reținut că, instanța de fond pe marginea acțiunii civile înaintate a constatat că, ținând cont de faptul că, prin acțiunile culpabile ale lui Rotari I. părții vătămate i-a fost cauzat prejudiciu, iar inculpatul nu recunoaște acțiunea civilă înaintată, instanța a considerat oportun de a admite în principiu acțiunea civilă înaintată.

Astfel, instanța de apel a conchis că, la caz instanța de fond urma să se expună și asupra cuantumului prejudiciului material și moral, cauzat prin acțiunile infracționale ale inculpatului, or, instanța de fond urma să dea apreciere probelor, prezentate în susținerea pretențiilor înaintate de către partea vătămată.

Mai mult, instanța de apel a reținut la caz, că partea vătămată a invocat că, unele cheltuieli ce nu pot fi justificate prin bonuri de plată, pentru că nici măcar nu a presupus că, va fi intentat un proces penal, nimeni nu i-a spus nimic despre detaliul bonurilor de plată.

Reieșind din prevederile art. 1398 alin. (1) Cod Civil și art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța de apel a conchis că, deși instanța a constatat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, *încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății*, nu a luat în considerare că, acțiunile acestuia

au dus la prejudicierea sănătății părții vătămate, nefiind de fapt obligat inculpatul - persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc, să-l repare.

De asemenea la caz, instanța de apel a constatat că, de fapt inculpatul nu a fost la partea vătămată, nu și-a propus ajutorul în repararea prejudiciului cauzat, or, instanța de apel a reținut că, deși instanța a constatat că, ultimul a săvârșit infracțiunea mai puțin gravă, pentru apelantă au fost consecințe grave de aflare patru luni ținută la pat, cinci luni de internări prin spitale, trei intervenții la coloană, cu atât mai mult că inculpatul urma să-și asume careva responsabilități din moment ce și-a recunoscut vina.

Astfel, reieșind din cele menționate, instanța de apel a considerat necesar de a încasa în mod solidar de la inculpat și de la Compania de Asigurări „Aliance Insurance Group” S.A. în beneficiul părții vătămate prejudiciul material, or, inculpatul a fost asigurat la respectiva companie.

În ceea ce privește mărimea prejudiciului moral, în mărime de 200 000 lei, instanța de apel a considerat ca fiind exagerată suma respectivă și la caz a considerat necesar de a încasa de la inculpat în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în sumă de 7 000 lei, sumă pe care instanța la caz a considerat-o echitabilă și justificată, or, reieșind din prevederile art. 1422, 1423 Cod civil, instanța de apel a conchis că, deși partea vătămată invocă prevederile enunțate, urmează să ia în considerare că suma prejudiciului moral trebuie să fie echitabilă în raport cu vinovăția făptuitorului și suferințele percepute de partea vătămată, însă nicidecum nu semnifică îmbogățirea fără justă cauză a unei persoane și scăderea patrimoniului altei persoane, care la caz este pensionar, și nu are asemenea posibilități în raport cu pensia stabilită în RM.

Totodată, instanța de apel a considerat necesar de a respinge solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului, în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată, ce țin de efectuarea expertizelor medico-legale, în sumă de 355 lei, or, având în vedere că ordonatorul expertizelor în speță a fost organul de urmărire penală, în temeiul ordonanțelor din 19.12.2016 și 15.02.2017, prima instanță neîntemeiat a conchis de a încasa suma respectivă din contul inculpatului.

Tot odată, instanța de apel a reținut că, normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare, care se constituie din cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare.

6. Împotriva deciziei instanței de apel declară recursuri ordinare:

partea vătămată, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea de la

inculpat în beneficiul acesteia, a sumei de 200 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin infracțiune.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor indicate anterior în apel și *descrie la pct. 3. al prezentei decizii*, suplimentar menționând următoarele:

- instanța de apel a omis să se expună asupra motivelor invocate în suportul întinderii prejudiciului moral;

- instanța de apel incorect a ajuns la concluzia de a dispune spre încasare doar a sumei de 7 000 lei din contul inculpatului, or, instanța urma să dea apreciere probelor, prezentate în susținerea pretențiilor înaintate;

- iresponsabilitatea inculpatului în nerespectarea regulilor de circulație au distrus sănătatea părții vătămate;

- suma încasată de la inculpat nicidecum nu acoperă prejudiciul moral suportat;

- suma de 2 00 000 lei, nu este solicitată în scopuri de îmbogățire, or, în sec. XXI, îmbogățirile descind din alte criterii și circumstanțe, nu din durere și suferințe de durată în urma unui accident;

- inculpatul a demonstrat că nu are conștiință civică și nici responsabilitate pentru viața și sănătatea altor oameni și urmează să-și asume consecințele și prejudiciile înaintate, odată ce și-a recunoscut vina;

- patru luni la pat, cinci luni de internări prin spitale, trei intervenții la coloană sunt foarte grave, circumstanțe care justifică suma solicitată pentru repararea prejudiciului moral;

- criteriul general, evocat în jurisprudența CtEDO, constă în aceea că *despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora. În situația daunelor morale, datorită naturii lor nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor realizându-se prin apreciere raportată la elementele de fapt;*

- suma solicitată este echitabilă din considerentul că aceasta este concepută ca un preț plătit pentru suferințele fizice și psihice, care sunt inestimabile și reprezintă o reparație simbolică, stabilită din perspectiva consecințelor în planul vieții personale, sociale și de familie, or, pe parcursul perioadei de internări în spitale, tratamente continue, inculpatul nici nu a încercat să găsească o soluție în rezolvarea problemei create mie prin acțiunile lui ilegale;

- prejudiciul moral solicitat reiese din repercusiunile de durată, provocate de trauma accidentului care a declanșat tasarea unor vertebre (*nu sunt excluse fisuri care, ulterior, ar agrava starea vertebrelor*);

avocatul Găină N. în numele inculpatului, indicând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, casarea deciziei

instanței de apel în latura civilă, cu adoptarea unei hotărâri prin care acțiunea civilă înaintată să fie examinată în procedură contencioasă.

Adițional, recurentul solicită repunerea recursului în termenul de atac.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă următoarele argumente:

- inculpatul la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel nu a avut posibilitatea să asiste din motive de sănătate, din care considerente solicită repunerea în termenul de atac a recursului declarat;

- inculpatul a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel la 14.03.2018, prin intermediul poștal;

- inculpatul a fost lipsit de posibilitatea de a contesta legalitatea sentinței date atât după calitatea procesuală, cât și după temeiul invocat;

- inculpatului i-a fost încălcat dreptul la apărare, la un proces echitabil și principiile egalității armelor și a unui proces contradictoriu prevăzute de art. 20, 26 din Constituția RM și art. 6 CoEDO, încălcări care constituie un viciu fundamental ce afectează hotărârile pronunțate în cauză referitor la soluționarea acțiunii civile;

- partea vătămată a prezentat un certificate medical, însă hernia la disc nu ar avea nimic comun cu accidentul rutier, or, în momentul tamponării cu autobuzul mai erau pasageri însă nimeni nu a avut de suferit;

- legătura causală între accidentul și diagnoza stabilită părții vătămate nu a fost stabilită corect de către instanța de apel;

- conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 22.03.2017, urmare a examinării medico-legale a cet. Postolachi V., au fost depistate vătămări corporale medii, și anume fracturi prin trasare L3, Th. 12, fiind stabilită și posibilitatea cauzării lor în circumstanțele unui accident de circulație;

- potrivit art. 3 al Legii nr. 414 din 22.12.2014 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă, *obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a posesorului și utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.*

- instanța eronat și neîntemeiat a admis acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, întrucât nu a respectat prevederile stipulate în Titlul VII, Capitolul I, acțiunea civilă în procesul penal. Art. 220 CPP, prevede că, *acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală și se aplică normele procedurii civile dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări;*

- instanța de fond la examinarea prezentei cauze, nu a luat în considerație practica unitară, potrivit căreia, *la examinarea cauzei instanța de judecată se va*

pronunța asupra acțiunii civile (inclusiv asupra prejudiciului moral) numai în cazul în care inculpatul o recunoaște integral. Dacă inculpatul nu recunoaște acțiunea civilă sau o recunoaște parțial, instanța va proceda în modul prevăzut de art. 225 alin (3) Cod de procedură penală.

6.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință, solicitând inadmisibilitatea recursului declarat de avocat în numele inculpatului, ca depus peste termen, iar cel declarat de partea vătămată, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.2. Partea vătămată, Postolachi V. la fel a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocat în numele inculpatului, solicitând inadmisibilitatea acestuia ca depus peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opiniile părții vătămate și a procurorului invocate în referințe, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

7.1. Potrivit recursului declarat, partea vătămată invocă temei de casare a hotărârii nominalizate art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare, lipsind temeiuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, criticând hotărârea instanței de apel, care a admis parțial acțiunea civilă înaintată în cauză și a dispus încasarea în mod solidar de la inculpat și Compania de Asigurări „Aliance Insurance Group” S.A. a sumei de 39 300 lei, cu titlu de prejudiciul material și sumei de 7 000 lei, din contul inculpatului, cu titlu de prejudiciu moral.

Însă, Colegiul penal consideră că motivul recurentului, precum că instanța de apel nu și-a motivat soluția în partea încasării despăgubirilor morale în mărimea solicitată de 200 000 lei, este unul neîntemeiat.

În acest sens, Colegiul penal ține să enunțe că, recursul este calea ordinară de atac, ce se judecă de cel de-al treilea grad de jurisdicție și poate fi exercitat în limitele temeiurilor de casare concret și limitativ determinate, care vizează legalitatea hotărârii pronunțate în apel și care sânt direct enunțate în art.427

Cod de procedură penală, excepție fiind cazurile în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Efectul devolutiv al recursului nu poate funcționa decât cu respectarea prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, adică numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

În materia despăgubirilor materiale sau morale, nu există temeii de casare care să îngăduie instanței de recurs să reapreciere cuantumul acțiunii civile. Ca atare, în recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite și stabilite de instanțele de fond.

Reieșind din aceste prescrieri, rezultă că motivul invocat de recurent este unul neîntemeiat.

Totodată, Colegiul penal verificând legalitatea soluției instanței de apel, în ce privește prejudiciul moral dispus spre încasare de la inculpat în folosul părții vătămate, în mărime de 7 000 lei, îl consideră unul echitabil, la care instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 1423 alin.(1) Cod civil coroborat cu art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, iar la determinarea cuantumului acestuia, a reținut atât gravitatea suferințelor psihice ale părții vătămate Postolachi V., cât și date obiective care certifică acest fapt, și anume nivelul suportării de către aceasta a suferințelor psihice în urma vătămării corporale medii aduse sănătății, luându-se în considerație gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, consecințele survenite, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Mai mult, instanța de recurs reține că legiuitorul nu a prevăzut niciun criteriu după care trebuie evaluat cuantumul despăgubirii pentru repararea prejudiciului moral, dar în literatura de specialitate și practica judiciară au fost stabilite anumite criterii de apreciere a prejudiciului moral, legate de: - *importanța valorii morale lezate*; - *durata și intensitatea durerilor fizice și psihice*; - *tulburările și neajunsurile suferite de victima prejudiciată moral*. *Aprecierea trebuie făcută in concreto, de la caz la caz, în funcție de toate circumstanțele și împrejurările speței, de care s-a condus instanța de apel când a dispus încasarea despăgubirilor morale, reieșind din conduita culpabilă a inculpatului, cât și din suferințele fizice și psihice pe care le-a suportat partea vătămată de pe urma acțiunilor ilicite ale inculpatului.*

Astfel, partea vătămată, ca urmare a leziunii corporale primite în urma accidentului a fost spitalizată o perioadă de cinci luni, a fost supusă la trei intervenții la coloană, patru luni a fost ținută la pat, după care s-a aflat la tratament medical în cursul căruia a continuat să aibă suferințe fizice și morale. Internarea în spital, conștiința de a fi bolnav, suferința de a fi privat de o viață

normală corespunzătoare vârstei, implică și o suferință psihică, ce presupune de asemenea, o compensație, și anume sub forma unor daune morale, pentru prejudiciul nepatrimonial ce i s-a cauzat și care, în cuantumul dispus spre încasare și acordat de instanța de apel, este justificat.

Așadar, este indiscutabil faptul că inculpatul, prin infracțiunea săvârșită, i-a cauzat părții vătămate traume fizice și psihice, iar suma prejudiciului moral trebuie să fie echitabilă în raport cu vinovăția făptuitorului și suferințele percepute de partea vătămată, însă nicidecum nu semnifică îmbogățirea fără justă cauză a unei persoane și scăderea patrimoniului altei persoane, care la caz este pensionar, și nu are asemenea posibilități în raport cu pensia stabilită.

În concluzie, Colegiul penal constată că soluția pronunțată de instanța de apel este una motivată și temeinică, corespunzătoare principiilor răspunderii civile delictuale stabilite prin dreptul intern și exigențelor art. 6 CoEDO.

7.2. Cât privește recursul ordinar declarat de avocat în numele inculpatului, Colegiul penal atestă că, potrivit art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. La calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Instanța de recurs constată că, cu excepția căii ordinare de atac - recursul ordinar, legea procesual penală nu face careva mențiuni referitor la declararea recursului ordinar desfășurat și nu stabilește alte termene pentru actele suplimentare ori de concretizare, decât cele prevăzute la art. 422 Cod de procedură penală. Respectiv, un recurs ordinar fie el desfășurat sau unul suplimentar de concretizare, va fi considerat ca depus în termen doar dacă se încadrează în termenul de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Momentul de la care începe să decurgă termenul de atac este riguros precizat de lege, adică data pronunțării deciziei, iar depășirea acestui termen duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Astfel, reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată din 19.01.2018, inculpatul Rotari I. și avocatul acestuia, Găină N. au fost prezenți la ședință, în cadrul acesteia le-a fost comunicat că pronunțarea deciziei motivate va avea loc

la 16.02.2018, totodată fiindu-le explicată procedura și termenul de atac a hotărârii pronunțate (f.d. 227, vol.I).

La data respectivă, nici inculpatul, nici avocatul acestuia nu s-au prezentat la ședința stabilită, unde urma a fi pronunțată decizi motivată.

Totodată, instanța de apel, respectând prevederile art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, a expediat pentru informare în adresa avocatului și inculpatului copia deciziei din 19.01.2018 (f.d. 247, vol.I).

Astfel, termenul de 30 de zile pentru depunerea recursului ordinar urma să expire la sfârșitul zilei de 19.03.2018.

Reținând faptul că avocatul Găină N. a depus recurs ordinar în numele inculpatului abia la 13.04.2018 (f.d. 12, vol.II), adică după expirarea termenului legal de 30 de zile, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că acesta nu poate fi considerat ca declarat în termen.

Colegiul atestă că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui *Rotari Ion XXXXX*, din motiv că recursul avocatului Găină Natalia în numele inculpatului Rotari Ion, este declarat peste termen, iar recursul părții vătămate, Postolachi Veronia este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 iulie 2018.

Președinte
Judecătorii

Nicolae Gordilă
Constantin Alerguș
Ion Guzun